

V R T E C .

ČASOPIS S PODOBAMI ZA SLOVENSKO MLADINO.

Štev. 12.

V Ljubljani 1. decembra 1883.

Leto XIII.

V dolini.

Ko v šolo sem hoditi jél,
Očeta prosil sem vesél:

„Vzemite, oče, me sabó,
Ko zopet greste na goró.

Dolina naša ni ves svet,
Kot mislil vedno sem popred.

Če z vami pridem vrh goré,
Bom lepše zrl vodé, cesté.

In mnogo trgov, mest, vasí
Ki v njih je toliko ljudi.“

Takó sem prosil jih lepó,
Da vzeli res so me sabó.

Ko hrib je odgrnila noč,
Z očetom nanj sem šel pojóč.

Kako se širilo sreé,
In v njem gorele mi željé!

Kakó sem srečnega se štel,
Ko blizu vrha sem dospél!

A nisem vzrl, kar sem iskál,
Napóra bilo mi je žal.

Naproti zazijá prepád,
Ki v njem pač mnog se solnči gad.

A zadaj drug mi hrib stojí,
Da dalje ne gredó očí.

„Kakó tu pust je svet in gol!
Vrniva, oče, v naš se dol!“ —

Čez kratko bil sem v cvetji trat,
Kder zibal mnog metulj se zlat.

Še zdaj v tem dolu tih živim,
Če grem drugam, domóv želim.

Nikdár ostavil te ne bom
Moj ljubljeni očetov dom.

F. Krek.

Jezušček v gozdu.

oletnje jutro sveti Jožef pravi,
 Ko jutro molitev dokončá:
 „Še dans se mi tesarsko delo vstavi,
 Če si takój ne preskrbim lesá.“

„Ój oče, vzemi s sabo tudi mene,“
 Poprósi dete Jezušček lepó,
 „Da videl cvetke, gózde bom zelene,
 Da slišal tičeje petje bom sladkó.“

Dovoli oče, in Otrok veselo
 Od Matere še ide vzet slovó,
 In žago in sekíro si za delo
 Pripravi božje Dete rádostno.

V prekrasnih bojah dijejo cvetíce, —
 Mar slutijo li prihod Stvarnika?
 Dans v prazničnem so blésku krasotíce,
 Po njih se svetí rosa biserna.

Obilo dela vže izvršil točno
 Položno v Boga zbrani je tesar;
 Mu ljubi Jezušček pomaga ročno,
 Prinaša in odnaša lahko stvar.

Na védrem nebu solnce plava više,
 In silna mu postane žarkov moč,
 Žaré se lica Jezuščku, ki briše
 Od nežnega si čela znój prevroč.

Pod vitko jelko Dete v senco leže,
 Kjer mu je mehka postelj mah hladán.
 Tu zabi v mirnih sanjah dela teže,
 Odpira se mu rajski dom krasán.

Zdaj jelka pripoguje tenke veje,
 Za streho se nad Jezuščkom zgostí,
 Da hudi solnčni žarek skoz ne greje
 Se milo rajsko Dete ne vzbudí.

In breze na okolo prevesele
 Bí rade stregle svojemu Bogú,
 Vršijo rahlo z vejami kot pele
 Pri zibelki bi pesen spečemu.

Vesela mah navdajajo čutila,
 Gospod na njem počiva vseh stvari!
 A kratka le je srečna ura bila,
 Prenaglo se mu Jezušček vzbudí.

Prej ko Zveličar se na dom odpravi,
 Hvaležno še ozira se na vse,
 In brezam, jelkam, máhu, cvetju, travi
 Nebeški blagoslov vesel dáje.

Sedaj vonjavo jelka razprostira,
 Ponosno dviga vrh zeleni v zrak,
 Šumljaje breza svoje veje vbira,
 Iz maha pogleduje cvet lehák.

Od tákrat Jezušček zmir v noči sveti
 Na postelji počiva iz mahá,
 In jelka v lučie množici nešteti
 Je krásno osvitljena streha mu.

„Za varhinjo pri jasliah boš stala;“
 Govoril jelki stvarstva je Gospod,
 „Ker Jezuščka si tukaj varovala,
 Da solnee mu ni vzročilo nezgod.“

Slovesne pesni breza bo šumela
 V plačilo slavnosti čestite dan,
 Po solnčnem potu bo bladiti smela
 Sprevod preveličasten in krásán.“

In breza kinčati sme tákrat pota,
 Ko v rádosti se nam topí srcé,
 Da Jezus sam, o kolika dobrota!
 V presvetem zakramentu mimo gre.

M. St.

Materino okó.

O milo materno okó,
 Kakó si vender ti lepó!
 Pa saj svitlejši biser ní,
 Krasneje solnee ne blesti.

Ko zrem jaz v materno okó,
 Oj tamkaj vzrem modro nebó,
 In mnogo zvezd na njem migljá,
 In meni vsaka se smehljá.

Če mati vpré okó na mé,
 Kakó mi vztrepotá srcé!
 Na njene prsi jaz hitím,
 Radósti divne se solzím.

Če mi nemirno je srcé,
 Če skríje temno ga gorjé,
 Le jeden materni pogléd
 Umiri moje srce spet

In kadar mrak se naredi
 Ter glava trudna mi zaspí,
 Še v sanjah vidim jaz okó,
 Ki meni se smeji ljubó.

In ko na tuje se podám,
 Nikdár jaz ondu nisem sam;
 Povsod okó me nje spremljá,
 Če šel na konec bi svetá.

Spremljúj me zmirom divni žar
 Ter ne zapústi me nikdár!
 Življenje lajšaj mi grenkó,
 O milo materno okó!

Miljenko Devoján.

Sanje.

(Pripovedka.)

Daleč okoli ni bilo tako ubožne kočice, kakor Dvorakova ondu doli pod visocimi gorami, z večnim snegom pokritimi, izpod katerih se je valila reka, žuboreč memo tihe in mirne vasice. Da-si je bila Dvorakova kočica bolj kakej podrtini, nego človeškemu stanovanju podobna, vendar ste živeli v njej mati in hčerka v največjem siromaštvu. Oče Dvorak je bil umrl v pretečenej spomladi in mati in nje hčerka Janjica ste imeli žalostne ure, posebno zdaj, ko je bila užé zima pred durmi. Vše dolgo ni bilo kruha pri hiši in mrzel sever je tulil po luknjah ter nanašal snegá skozi raztrgano streho in slaba okna, na katerih še celó šip ni bilo.

Bližal se je Božič. Kakó se veselé otroci tega veselega praznika! In kaj bi se ga ne? Saj dobro vedó, da bode na zeleni božičnici viselo vse polno rudečih jabolk, zlatih orehov in lepo pisanih igrač. In vse to je pripravljeno nežnim otroškim ročicam. O veselje in radost!

Tudi ubožna in bolehná Janjica se je veselila božičnih praznikov. Znala je, da pridne in dobre otroke Bog ljubi, zato je pričakovala tudi ona kacega darú od presvetega deteta Jezusa, ki to sveto noč okrog hodi in blagoslavlja pridne otroke. Janjica si je pri sosedovih izprosila nekoliko pisanih vencev in podobice za jaslice, a zelenega mahú je bilo okolo siromašne kočice dovolj, ravno tako tudi zelenega smrečja. Lepe jaslice, pri katerih so jej tudi mati nekoliko pomagali, postavila je v kot za mizo ter prižgala sténj v stekleničici, v kateri je bilo nekoliko olja. Kakó se je razvedrilo blede lice ubogej Janjici, ko je videla, da ima tudi ona jaslice, ter da tudi k njej pride sveto dete Jezušček. Samó nekaj bi si še želela uboga Janjica, ali tega ne more imeti. „Kakó bi bilo pač lepó,“ dejala je sama v sebi, „ako bi tudi pri njej v kotu nad jaslicami visela takó lepa, svitla zvezda, kakor pri sosedovih!“

Užé se je stemilo. Noč se je polegla po vsej vási in otroci so veselo skakali okolo lepo razsvitljenih božičnic, božjega drevesca, ki je bilo nadeto z najlepšimi in najslajšimi stvarmi. Zna se, da v Dvorakovej koči božjega drevesca ni bilo, pa tudi lučie ne, ki bi tako lepó blestele na njem, kakor ondu pri bogatem sosedu. V kotu pri svojej posteljici je klečala Janjica, molila in zrla v priproste jaslice, pred katerimi je brlela slaba lučica, vsak čas preteč, da ugasne. Po molitvi leže ubogo dekletce v trdo posteljico, ter še prosi ljubega Bogá za tako svitlo zvezdico, kakeršno imajo pri sosedóvih, in kakeršnih vse polno plava ondu gori na jasnem nébesu nad zelenim smrečjem. V sladkih, nedolžnih sanjah je kmalu zaspala. Tudi mati se spravijo k počitku, proseč dobrega Bogá, da bi jej čuval nežno dekletce, ki je njeno jedino veselje na tem svetu. Luna skozi okno je posijala Janjici na lepo, blede lice. Materi se vrtné solza iz oči ter še bolj goreče prosi Bogá, da bi jej branil in čuval nedolžno dekletce.

Ni še dolgo spala mati, da jo prebudí vesel klic njenega otroka. In kako se je začudila, ko jej pripoveduje Janjica, da je ravnokar videla priplavati svitlo zvezdo tja v kot nad mizo, a zdaj je ni nikjer več. Jokajoč pripoveduje o krasoti nebeške zvezdice, ki je tako naglo izginila. Naposled jo spanec premaga in zopet zaspi.

Kakor poprej dete, tako je imela zdaj mati lepe sanje. Videla je priplavati sveto Dete, obdano z nebeškim svitom, v siromašno kočó Dvorakovo. Nad glavo je imelo zvezdo s prekrasno se blestečim plaménom. A še lepše nego zvezda žarile so se mu oči od prelepe rajске bliščobe. Sveto Dete se je bližalo k otročjej posteljici, pogledalo nedolžno dekletce, ter se mu takó rajsko mílo nasménilo, da se je materi sree topilo od veselja. Naposled sklone svojo sveto glavo ter poljubi sladko sanjajoče dekletce na belo čelo in — izgine.

V tem hípu se je prebudíla mati. Kako vesela je bila teit lepít sanj? Saj take lepe podobe v sanjah gotovo ne morejo družega pomeníti nego srečo njej in njenej hčerki Janjici. In bilo je pač srečno nedolžno, materino dekletce!

Družega jutra je Janjica ležala takó lepo mirno v siromašnej posteljici poleg svoje matere, kakor še nikoli poprej. Ležala je mirno, mirno s sklenenima rokama na prsih ter je bila — mrzla kakor led.

Stanetinski.

Okolo domače pečí.

Sneg mi je užé pobélil glavo, meglene mreene vlegajoče se mi pred oko, gasé njegov ogenj in povodenj je pridrla na vrt mojega lica, odnesla gredíce z bujnimi cvetovi ter izkopala nezasipne jarke. Samó srcé, ki je užé tolikrat udarilo v prsih, samó srcé je ostalo še staro; kar je v otročjih dneih ljubilo s čistim plamenom svete ljubezni, za čemur je v letih mladeništvá plamtélo, to ga še zdaj ogreva, hrani in giblje. Kadar pridem časi v mraku domóv z izprehoda, postavim v kot svojo palico, potegnem čez okna zagrinjala, da me ne móti hrum in vrišč ulie. Potlej položim svoje póstarno telo na mehák stol in iz temačnih kotov mi priskačejo ljubke prikazni na koleni. Péstujem prijazne podobe, stiskam jih na srcé in obdarivam z

gorkimi poljubki. Védite, otroci dragi, te živalne stvarice, ki mi skačejo na koleni in objéstno smukajo v naročje, prijetni so spomini mojih mladih dni. Mnogo jih je; časi jih vse polno gomazi okolo mene, celó na rame mi splezajo in se obešajo na naslonilo mojega stola ter mi od tod šegavo kukajo v lice in me božajo z mehkimimi ročicami. Ljubi in dragi so mi vsi; ali radi mi boste verjeli, ako vam povem, da je jeden večer ta moj izbrani njegovanček, drug večer si izvoli sree zopet družega ljubljenea. Ako ste pazno čitali „Vrtec,“ ušló vam ni, da sem vam užé marsikaterega teh ljubljenečkov skušal naslikati. Izvolite, da se denes v duhu posedemo okolo stare domače peči, kajti zunaj tuli burja in méde s snegom, a v sobi je gorko, prijetno in veselo.

I.

Pred čelešnikom gori v železnem svečniku trska. Na klopi pri peči čumi kuštravi pastir, otrinja luč, nažiga nove trske ter časi z roko potegne preko lica, da se mu zaznajo črne lise. Okolo mize po stoléh sedé predice ter z gibično nogo gonijo koló, da brenči in piha prah in pezdír od sebe. K stolovim nogam je legel pes in časi objéstno kavsne po predičnej nemirnej nogi, dokler ga težka péta ne odpodi k vratom pod klop, kjer razžaljen otrese raz sebe prah ter se položí na kameniti tlak. Sumljivo skrivi na klopi nad njim maček svoj kosmati hrbet in nekaj časa z ostrimi očmi presoja lego svojega zakletoga nasprotnika, da-si ni opasna (nevarna.) In če se pes malo obrne na stran, skokóma príbeží maček za dedov hrbet na zapeček, kjer se, ne čuteč opasnosti, vdá sladkej nedelavnosti. Ali od tod zapazi njegov bistro oko nekaj zmršenea na drogu pod stropom. Kradoma se splazi na rob peči, drzan skok . . . . in les, ki ga je stari Pavle djal sušit na štango, zarompljá na tla, maček se skuša s kremplji obdržati na stropu, a sinica, vsa preplašena pri lučinem svitu bega proti oknu, kjer buti z veliko silo ob šipo. Ta dogodek predrami vse: kolovrati obstanejo, in stari Pavle, ki je doslej molčéč izrezaval brélje za vretena, pridvigne košate obrvi in zagodrnja: „šembrani maček ti!“ Ali Jožek, ki je doslej luščil fižolovo stročje v kotu pri uri, plane k višku, zagrabi metlo in udriha po tleh — po mačku ne more, kajti ta jo pobira pred razljutenim preganjalcem v obupnih skokih. Pes, ki je razjarjen, da ne more sladko mižati, prirenčal izpod klopí, umakne se nazaj, videč, da so delo mačka poditi prevzeli za trenotek drugi. Zasôpel prihití Jožek v izbo; pastirju, ki je v tem vjel sinico, vzame jo iz rok, boža ob lice in nese k luči. V svojo neizmerno žalost zapazi, da ima desno krelut strto. Prsi se jej hitro drug za drugim dvigujejo in male očke preplašeno gledajo iz dečkovih prstov v svitlo luč. Deček si primakne stol, stopi nanj na prste in takó s težavo spravi sinico vrhu ure spat, češ, tu bode najbolj varna, in se bode najlaže pocelíla. V tem blagosréna dékla miluje ubogo ptico, a hlapec, ki v stopí prosó phé ter tu in tam s srajčnim rokavom potegne čez rujavo, potno lice, daje mačku pravo in še krohotá se zraven, kar Jožka v srce reže, da kar popusti svoje delo, na klop leže in se spusti v jók. Ded s turnčkasto pipico med osuhlími šobami, tolaží vnuka, rekoč: „Nič ne jokaj, mačka bova užé jutri našeškala, ko pride po kosiło v kamro, sinica pa bode jutri zopet zdrava; če pa crkne, bova pa drugej nastavíla.“ In ko se vnuku jamejo sušiti solzé,

prigovarja mu na dalje ded: „Nu, pa k meni pridi na koleni čičkat, povem ti jedno pripovedko, da ti bode krajši čas.“ Vnuk uboga, ali ded je nicoj nepoređen. „Katero želiš slišati,“ pravi, „ali o zakletej princezinji, ali o kači, ki je imela zlat venec na glavi, ali o mizi, ki se je sama napravljala?“ „O princezinji,“ odgovori vnuk. „Predolga je!“ „Pa o kači.“ „Prestrahovita je; ne mogel bi mirno spati, ko bi jo povedal nocoj.“ „Pa o mizi óno povejte.“ „Počakaj, da se je spómnem.“ In ded misli in nabira čelo v gube in spušča k stropu kolobarčke višnjavega dima, ki se zamotava, odmotava, razpušča in gine. In ko se starec obotavlja, začnó delavci po hiši samí svoj pogovor in potegnejo tudi deda vmes, da priča, kdo ima pravo, kdo ne. Govoré o starem Bezgovčarji, kdaj ga je zvrnivši se voz zmečkal in na to pridejo v govor o sorodništvu in se pričkajo, v katerem kolénu je bila rajnka Bezgovčarica v rodu z Rojarjevim Andrejem, ki se bo ženil ta predpust. In dekla Jera se spómne, kakó jo je nekdanj strašilo pod Bezgovčarjevim mlinom, ko je šla domóv od žetve. „Stvar, kakor kakšna kobila, valila se je po bregu proti meni. Temačno je vže bilo in v Smerečji je odzvonilo „angeljevemu češčenju.“ Gróza me je bila. Nazaj sem hotela teči, pa sem znala, da bi me potem strah lahko pograbil. „Oče naš“ sem molila in drmastila preko grmovja in to se mi je čudno zdelo, da se nikjer nisem izpoteknila ob kamen ali korenino. Zmršena sem pa vender le vsa prišla k Brežniku in on je ravno na pragu stal, šalil se je z menoj in mi dejal: „Nu, Jera, ali te ni strah pograbil? Bleda si kakor smrt!“ Jožku, ki je vse te strahovite dogodbe slišal, nalegal je tajen strah na prsi in le čudil se je Pavletu, kakó more neverjetno z glavo odmajevati in trditi, da strahovi niso nič. „Jéj,“ dejal je Pavle, v jednej roci držéč na pólu izdelano javorjevo žlicó, v drugej pa téselce, „jaz pa sem o pólunoči in v jutranjem in večernem mraku lazil okolo po samotah, v dežji in v temí, a nikdar nisem srečal nobenega strašila. Yo je res, da sem jednoč pošteno zašel, a kriva je bila temu megla. Na Vrhu sem se zamudil in šla sva, malo pred pólunočjo, s Krvinom domóv. Gosta megla je ležala povsod na okoli in rosilo je po malem. Mislila sva, da greva domóv, ali ko je zjutraj dnevu zvonilo, dospela sva vsa upehana in mokra do neke kočé. „Pojdiva vanjo,“ pravi Krvin, in šla sva. Tomažek se vzbudi in reče: „No, kaj pa vidva?“ Praviva: „Mislila sva, da greva domóv, pa sva zašla, kakor je videti, na čisto nasprotno stran. Daj nama trsák, da si svetiva domóv.“ In še le ob sedmih zjutraj sva bila domá.“ —

„Pojdimo v hlev!“ pravijo mati. Vzdignejo se hlapci, dekla in pastir ter nosijo rezanico v škafih živini. Jožek se zlekne po klopi. Trska, sama sebi prepuščena, ugasne, le tleči ogorek osvetluje prednjo stran peči in nežno lice sladko spečega Jožka. Ne na klópi, nego v kamri na svojej posteljici je sanjal o strahovih, kamor ga je na materino besedo prenesla široka dlan hlapčeva. Vrhu ure ónostran stene pa je morda sinica s strto perotjo mislila na nekdanjo svobodo, na gnezdo in mladiče v črešnjevem dupli in na veselo frčanje po zelenih gozdih.

II.

Nič menj prijetno kot ob delavnikih bilo je v zakurjenej izbi v nedeljo o póludne, kadar smo čakali krščanskega nauka. Na zapečku je sedel postárani

Orehar in neprestano migal s preperelim svojim obrazom. Poleg njega je babica tiščala ob peč svoje vele roke, malo mrmrala sama v sebi ter vprašala molčečega soseda na zapečku: „No, ste tudi vi denes prišli v cerkev?“ „Še sem živ, še; hè-hè!“ odgovoril je na poln gluhi Orehar. „Mraz je, kaj ne?“ poprašala je babica glasneje. „Gorka je peč, gorka, hè,“ glasil se je odgovor. Babici je smeh zalil oči in od ondot v valčkih hitel po nagubančenem lici, ko je nazaj pogledala po sobi. Spredaj na klopi so mirno čumeli otroci, prišedši se gret. Poleg vrat je na klopi bil berač, ki je sinoči si izprosil prenočišča. Glavo je povešal ter časi poskušal pričeti pogovor, rekoč: „Lepo petje pa imate tu in okinčano cerkev.“ Ali nihče ni poprijel za njegovo besedo. Niti Pavle ne, ki je na tem ogli mize s prsti bobnal po zimi, z očmi pa preletaval vrsto svetnikov po pratiki. Spredaj za mizo se je kovač Seljan krepčal s kruhovo pèto pa s kozarcem brinove kapljice, a poleg njega na stolu so oče kadili svojo pipo ter se s kovačem pomenkovali, kdaj pride kovat. Obročki dima so se dvigali k stropu in donašali k peči prijetni tobakov dim. Ko je zazvonilo póludne, odkrili smo se in molili. Zunaj je rumeno zimsko solnce pogrinjalo zlate preproge po belem snegu na vrtu in se blisketalo po svečah, visečih od žlebov pri hlevu. Od streh so kapale v kopneči sneg kapljice, in na poti, kjer je bil sneg močno pregažen in prevožen, kazalo se je zemlje črno lice. Skozi okno se je vlekel rumeni solnčni trak, ovijal se okolo stola, blesknil na mizi in zavozlal se na babičnem belem kožuhu. Tihota je vladala okrog. Le sveti šopot usten in ura v kotu sta se glasila. Resnóbnó je bilo sv. Janeza Nepomuka lice v kotu za mizo, le óna stran lica, po katerej je blesketal solnčni žarek, dobivala je veselejši izraz. Glas zvona je skozi zaprta okna slabo zvenel na ušesa in tu in tam ga je zaglušil sneg, ki je smelo zdrsnil s strme strehe, da so se potresla okna in zašklepetale šipe.

* * *

Bodi mi svoboda končati s tem, da povem, kakó sem se poslavljaj od dóma. Hlapec v svojej navadnej delavniškej podobi je nesel skrinjico, oče z resnim licem so držali vajeti v rokah in šli skozi vežna vrata na dvorišče k vozu, a Jožek? On je dežnik nesel v roci. Ko je iz zgornjice pritapal v vežo, ugledal je pred ognjiščem mater, od katere se bo treba posloviti, če se človek v mesto napravlja šolat se. Pogumno je stopil k njej, pomolil jej roko in ona je segla vanjo. Ali v tem trenutku so mehkej materi lice polile solzé. Vender naš Jožek se je držal, kakor gre človeku — možu. Pa ko pride v šinjo, zmore natora nad prisiljenim ravnodušjem. Mišice na obrazu se strastno zganejo in potok solzá prihití iz-za očesa . . . . . In ko je potem sédel na kosmati koč, ko je domači konj v galopu bežal z vozom, ko je prah dvigal se za njim, mislil je na zeleno peč v kotu izbe, zrl je za dimom, krožečim se nad dimnikom. In ko se je cesta zavijati jela, videlo se mu je, da se je za oknom posvetilo mile matere objokano lice. Mahnil jej je z roko v pózdrav, materi in hiši, belečej se sredi zelenega drevja. A potem je hólnce neusmiljeno zakril pogled na domačijo . . . . . Zdravstvuj, domača hiša, zdravstvuj sreča, ki si me božala pod njenim krovom, ostavljam te, ostavljam . . . . .

Jos. Gradčani.

Visoka Tatra.

Znano vam je, da razven Švice je naša avstrijsko ogerska monarhija najbolj hribovita dežela v Evropi. Tri različna gorovja, s Krasom še celó štiri, pokrivajo po večjem naše cesarstvo in samó pičla četrtnina ga je ravnega. Gorovje, katero se ob srednjem Dunavu pri Požunu začena in v velicem loku ob ogerskej, moravskej, sležkej in gališkej meji razteza ter se na vzhodu širi čez Bukovino in vse Erdeljsko tja do dolenjega Dunava pri stari Ršavi, imenuje se Karpatsko gorovje. Karpati se ločijo v zahodne, osrednje in vzhodne Karpatate. Osrednji Karpati pokrivajo ves svet od Vaga, Arve in Skave do izvira reke Više in Zlate Bistrice, ki se izliva v Seret.

Osrednji Karpati obsezajo več pogorij in skupin, med katerimi je najbolj znamenita Visoka

Tatra, močno prigorje (iz granita) med Vagom in Arvo, Dunajcem in Pobrantom. Vrhovi te nerazdrte gorine segajo nad 1900 m nad morjem. V znožji Visoke Tatre

leži županija Spiška (Šipuška), visoka planota, ki je rodovita in dobro obdelana. Tu prebiva po mnogobrojnih mestih, trgih in vaséh jako pošteno, prijazno in delavno ljudstvo. Po jeziku so ti prebivalci Nemei, Madžari, Rumunci, Slovaki in dr. ter se živé največ ob ovčej rejji.

Na južnej strani te gorate pokrajine se nahajajo bogati rudniki. Sedež županijske gosposke je Levoč, znamenito mesto zaradi prelepe lege in velicih orgel, ki jih ima v svojej gotiškej cerkvi. Odtod proti jugovzhodu v drugej stranskej dolini stoji Podgradje, sedež katoliškega Špiškega škofa. V južnih poméjnih gorah stoji zaradi bogatih bakrenih rud imenitno rudarsko mesto Smolník. V Pobradskem porečju je največje mesto Kežmarek, ob glavnej cesti, ki pelje iz Ogerskega v Galicijo. Tu je živahna kupčija, posebno z vinom in platnom. Od Kežmarka proti zahodu v visokej dolini Tatre je slatina Šmekš.

Znamenitosti visoke Tatre so: njene povprečne doline, ki se na gorenjem kraji okončujejo v kotlanjo, njena ostra in ozka slemena, njeni vrhovi, ki stolpom podobni molé k višku: njena visoka jezercera (morska očesca), ki nadomestujejo deloma planinske lednike, deloma sudetske ribnike.

Po strmem pečevji Visoke Tatre plezajo brzonoge divje koze (gamsi), katere ondotni prebivalci strastno lové in preganjajo. Tudi svizca ali marmotico najdeš v visokej Tatri. Po divjih dolinah se klatijo medvedje, volkovi in risi, v žuborečih planinskih potocih in tihih jezercih pa šviga sém ter tja urna postrvica.

Posebno znamenita je obleka v teh krajih živočih Slovanov. Imajo namreč blizu do rámena sezajoče úsnijato opasilo, ki je nakiteno z medenimi listki in zaponi, a klobuk ima tako široke kraje, da bi človek mislil, da ga nosijo mesto dežnika. Poleg stoječa podoba vam kaže Slovaka iz Visoke Tatre, ki je na gamsovem lovu.

— č.

Sveti Miklavž.

„Mati draga, je li res, da bode užé ta teden Miklavž nosil in otroke s toliko lepimi rečmi oblagodarjal?“ povpraševali so otroci mater.

„Res je, res,“ odgovoré jim mati.

„Oj,“ reče Julijka, „kakó se veselim njegovega prihoda! Ne morem vam povedati, kakó imam rada tega ljubega sv. Miklavža.“

„Tudi jaz ga imam rad, ker je ves zlat,“ pristavi Jožek.

„Jaz ga imam tudi rada, bodi si, da je zlat ali nè, reče Julijkina sestra Málíka, ker vem, da je takó dober, posebno nam otrokom. O koliko lepega mi je lani prinesel!“

„Dà,“ rekó mati, „sv. Miklavž je dober, ali samó pridnim otrokom kaj dobrega in lepega prinese, nagajivim in razposajenim pa to, kar zaslužijo.“

„Mati, saj ni treba Miklavžu povedati vsega, kadar nismo pridni; tudi mu ni treba praviti, kolikokrat se dričam po tleh, da hlače trgam,“ pravi Jožek.

„Prosim, ne povejte Miklavžu, da sem včera j smetano na mleki polizala,“ dejala je Julijka.

„Kar se mene tiče, mu pa le povejte, da užé znam na dve igli plesti, ter bodem skóraj znala nogavice narediti, potlej mi bode izvestno kaj lepega prinesel,“ pristavila je Málíka.

„Sveti Miklavž užé sam vse dobro vé, ne bode mi treba o vas ničesar pripovedovati,“ rekó mati prosečim otrokom.

„In če meni ničesar ne prinese, pa ne bodem nikoli priden,“ reče naglo nagajivi Jožek.

„Takó govoriti ni lepo; opominam vas otroci, bodite vednò pridni, da se vam ne zgodi, kakor se je zgodilo Aníci,“ rekó mati.

„In kaj se je Aníci zgodilo?“ vprašajo jednoglasno vsi otroci.

„Da me laže umejete,“ rekó mati, „povedati vam hočem vse, kar vem o Aníci; zatorej poslušajte!“ Mati so jeli pripovedovati:

„Aníca ni bila pridna deklica. Slušati ni hotela svojih starišev, pa tudi svojega bratca Evgenčka ni hotela zibati, da-si jej so mati večkrat ukazali, Obleko je hotela zmirom imeti lepšo nego njene sestrice, ki so bile mnogo pridnejše od nje. Velik jók je bil vselej, kadar so jo mati česali, a umivati se še celó pustila ni. Najrajše je pretepala domačega psa, nagajala mački in kokoši podila okolo hiše.

Približal se je sv. Miklavža večer. Aničine sestrice, ki so bile pridne in poslušne, molile so v ta večer, kakor vselej, ter so se še posebej priporočile sv. Miklavžu. A Evgenček je samó križ napravil, ker še ni znal moliti. Tudi nagajiva Anica je v ta večer lepó molila in užé poprej po dnevi mater slušala na vse, kar so jej veleli. Zna se, da tega ni storila iz otročje dolžnosti, nego samó zato, da bi se s tem sv. Miklavžu prikupila.

A svetemu Miklavžu ne ostane ničesar skritega, dobro si je zapómnel Aničino nagajivost.

Vsi otroci nastavijo peharje in pladnike na belo pogrtneno mizo, ter gredó k počitku. Ali dolgo niso mogli zaspati, ker je vsak le na to mislil, kaj mu bode sv. Miklavž prinesel. Komaj se je začelo daniti, bili so užé vsi po konci ter so hiteli gledat vsak svoj peharček. Ali glej čudo! vsi peharji in pladniki so bili polni z vrhoma. Na vsakem je bilo vse polno zlatih jabolok, orehov in smókev (fig). Pri sestrih pladnikih sta bila še dva zavitka, pri Aničinem pa še celó trije. Aničine sestre so imele v zavitkih lepe puničke, ki so imele premakljive roke in noge, da so lahko sedele in klečale, kakor jo je katera imeti hotela. Anica pa je imela puničko, ki je bila vsa trda in nepremakljiva; tudi njeni orehi niso imeli jedre, njena jabolka so bila od znotraj gnjila in smókve črvice. V drugem zavitku je bil rumen tčiek, ki je prijazno gibal z glavico, samó Aničin ptiček je bil nepremičen. V tretjem Aničinem zavitku, pa je bila dolga brezova šiba z napisom: „dobro zdravilo za nagajive otroke.“ Poleg je še bila Miklavževa podoba, ki je gledala z resnim obrazom Anico, ter jej s prstom pretíla.

Anica se je jokala videč vse te stvari, ter je materi obljubila, da se hoče poboljšati, kar je tudi res storila. Zdaj je užé odrasla, pa je tudi pridna, in sv. Miklavž jej vsako leto prinese mnogo lepíh rečí.

Otroci, vi vsi to Anico dobro poznate, imenujete jo Brinjsko Anico, in óni mesec je bila prišla k nam.“

„Matí, ali vam ni nikoli sv. Miklavž ničesar prinesel?“ vpraša Jožek mater. „Dokler sem bila še takó majhena, kakor ste zdaj vi otroci, prinesel mi je vsako leto kaj lepega, ali zdaj ne več; denes bi znali lahko vi meni kaj za Miklavža dati.“

„Ne bojte se, mati draga,“ reče Jožek. „jaz vam dam zlato jabolko in zlat oreh.“

„Tudi jaz vam dam, kar si sami izberete,“ reče Julijka.

„In ti Malika? ali mi ničesar ne bodeš dala za Miklavža?“ vprašajo mati.

Malika na to modro odgovori: „Jaz vem, mati ljuba, da si ne želite niti zlatih jabolok niti orehov, vi bi najrajše imeli, da bi mi vsi bili vedno tako pridni in poslušni, kakor smo bili te dni pred sv. Miklavžem. To, mati moja ljuba, vam rada obljubim.“

„Tudi jaz bom vedno tako pridna, da me bodete ljubíli,“ pristavi Julijka.

„Jaz sem pa užé zdaj priden,“ sklene Jožek.

„Otroci moji ljubi! kakó me veselí, da me takó radi slušate. Ti Malika si me dobro razumela; pridni morate biti ne samó te dni, nego ves čas svojega življenja. Verujte mî otroci, da lepšega darila materam ni, kakor to, če imajo pridne otroke.“

Roza Kósova.

Duh.

(Narodna pripovedka.)

Vnekej vasi so živeli stariši, ki so imeli sina jedinca, a še ta je bil top (bedast). Naravno priprostega vedenja je bil ta deček; razločeval ni med gospodom kaplanom in svojimi tovariši pastirji. Gospôdo, kakor svoje tovariše pastirje, ogovarjal je po bratovski: ti! Zna se, da mu tega ni nihče štel v zlo, nego vsak umen človek je miloval ubozega siromaka, kateremu je modri stvarnik vzkratil najlepši dar — zdravi razum, to je sredstvo, s katerim se ubog zemlján visoko vzhne nad vsa zemska bitja.

Nesposoben vsacemu pouku, vzrastel je deček pri svojej čredi kot pastir, čisto po svojem naravskem nagónu vzgojen. Hudoben ni bil, a tudi bal se ni ničesar. V najtemnejšej noči, v kateroj si človek z vzbujeno svojo domišljijo ustvarja strahove in druge take prikazni, šel je topi deček, kamor se mu je velelo. —

Ne daleč od rečene vasi je stal zapuščen grad; v njem je strašilo. Potomeci umršega lastnika so znali sicer, da je treba duhá, kateri se vsako noč povrača in grajsko družino vznemirja, ogovoriti, a kdo naj bi to storil? Na daleč in široko ni bilo človeka za tako težaven posel, da-si mu so dobro plačilo obetali, kdor bi bil toliko pogumen in prebil tri noči v gradu. Polakomivši se denarja, oglasili so se posamezni, ko so pa slehernega našli četrto jutro mrtvega, oglasil se ni potem nihče več.

Naposled se spómnejo bedastega dečka, o katerem je bilo obče znano, da ne pozná strahú. Pošljejo po njega, ter ga vprašajo: je li ima voljo, bivati tri noči v gradu? „Zakaj ne, ako mi daste jesti,“ odvrne počasi fanté, Naložé mu tedaj polu voziček jedil, katere mu hlapec pelje v grad. Pri poti sedi berač. „Pojdi z menoj,“ nagovori ga fanté. Berač opti brešnje in gre.

„Nič nama ne bo dolg čas, ker sva dva,“ reče deček, ko dospéta v grad. „Idi in zanéti v peči, ker me zebe, jaz bom pa večerjo pripravil,“ veli fanté, „klobase in žganja imava tukaj.“ Berač stori, kakor se mu je reklo a deček položivši jedi na mizo, stopi k peči, da se pogreje — ali peč je mrzla. „Hè, kaj delaš, imaš mrzel ogenj!“ opomina fanté. Čaka še nekoliko časa — a peč ostane mrzla, kakor prej. „Zaspal je, modruje sam v sebi, vzame svečnik in stopi v kuhinjo. Pri prvem koraku mu luč ugasne. „Miruj!“ reče nejevoljno ter stopi v sobo nazaj. Vzemši dve luči, poda se zopet v kuhinjo. Prva luč mu ugasne a druga ne. Stopi tedaj pred peč, a kaj vidi? Njegov tovariš leži na ustih po vsej dolgosti v peči. „Ej, modro si ukrenil; ti še boš na oglji grèl, a jaz bom prezébal. Nazaj, bom jaz zakuril!“ — A ker se njegov tovariš, gluh in nem, niti ne gane, zgrabi ga fanté za nogi, ter ga potegne iz peči. „Lej ga no, umrl je,“ mrmra sam v sebi. „zdaj mi bo pa užé malo dolg čas,“ — rekši, potukne berača tjá nekam v kot. Potem zakuri ogenj v peči ter stopi v sobo, da bi večerjal — a kaj tu zagleda? Izpod stropa se izpusti, ravno pred njega, mrtvaška krsta (truga). „Ravno prav, bodem ónega lahko pokopal,“ pravi in stopi bliže. Sedaj ugleda, da nekdo leži v njej, počasi se vzdiguje in naposled sede. Hoteč izpregovoriti, glasno kihne. „Bog pomózi!“ želi fanté, „ali hočeš ti z menoj večerjati, imava obá dovolj. Imel sem družega tovariša s sabo, pa mi je v kuhinji umrl; prisedi,

ako hočeš!“ „Hvalo ti lepo fanté,“ izpregovori mrtvec, „ti si moj rešitelj. Bil sem zaklet zaradi svoje grozovitosti in ónega v nebo vpijočega greha: ne krati trpinu plačila! Po tebi mi je rešenje. A da sem ti hvaležen, darujem ti ta grad. Nihče te ne sme pregnati iz njega, ako ga sam prostovoljno ne ostaviš! Rekši, izgine.

Fanté povečerja, ter se spravi k počitku. Drugi in tretji dan tudi mirno poteče. Ko pa v četrto jutro pridejo óni, ki so ga sem poslali, niso se malo čudili fantovej pripovedi. Ali kako so še le gledali, ko jim ponosno pové, da je grad odslej njegova svojina. Začeli so mu zdaj to, zdaj óno ponujati, ako jim odstopi grad — ali fanté le odkimuje. „Nič drugače, kakor da mi date to kočijo in te konje,“ pravi naposled. Zna se, da mu to takój privolijo: kaj je to, proti takemu posestvu! Bedasti fanté pa zasede kočijo, ter se pelje v rojstno vas. Čudno so vaščani gledali lepo kočijo, a še bolj se čudili, ko so ugledali v njej bedastega fantiča. Na vsa usta so poslušali čudno povest iz njegovih ust, nekateri so mu tudi zavidali to srečo. A on se za vse to ni zmenil. Ostavil je kmalu vas in svojo čredo, ter se odpeljal po svetu. Ako še živi, kdo vé? Ali ga nikoli ne srečate? —

J. M.

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Nosorog.

Vsak kraj, vsaka dežela ima nekaj posebnega. V vročih krajih širocega sveta se vse hitreje razvija, nego li pri nas in po drugih krajih, ki imajo zmérno toploto. Rastline po vročih krajih svetá se odlikujejo z veliko rastjó, z lepim in pisanim cvetjem, z obilostjo in velikostjo svojega sadja. Živalstvo v teh krajih je obilo zastopano, ter se nahaja v raznoličnih vrstah. Tu je domovina ne samo največjih pajkov, največjih in najdivljejših zverí, nego tudi največjih pozemskih sisalcev, recimo: slonov, nosorogov itd.

Nosorogi so živeli v starodavnem veku tudi pri nas; tega nam so pričá lubanje in zobjé, katere so našli v zemlji od takih zverí, ki so živele v prastarem veku.

Po svojej okornej vnanjosti nas nosorog nekoliko opomina na povodnega konja. Tudi on je vampastega trupla in kratkih stebrastih nog, na katerih pa ima samó po tri parklje. Kratek vrat nosi podolgasto glavo, na katerej nam takój v oči pade preko 60 cm. dolg koničast rog, od katerega je ta prečudna žival dobila imé. Ta rog stoji nad gobcem in je videti, kakor bi bil iz samih ščetin vzrastel. Majheni brljavi oči slabo vidite, a toliko boljé slišite koničasti ušesi in tudi nos neizrečeno dobro voha. Gorenja ustnica je podaljšana v mesnat rogljiček, ž njim prijema in trga krmo; očnjakov nima in tudi prednji zobjé mu zgodaj izpadejo, navadno ima le same kočnike. Temnosiva, kakor deska debela koža, je gola, razpokana in po globokih gubah na rožene ščite razdeljena. No pri vsej debelosti ni koža tako trdna, kakor bi človek mislil; kajti sulica jo lahko prebode in tudi krogla iz puške jo

prebije. Star nosorog je brez repa 3 do 4 metre dolg, do 2 metra visok in blizu 28 meterskih centov težak.

Nosorog živi v južnej Aziji, posebno v Indiji, sèm ter tja se dobi tudi v Kini. Največje veselje mu je, ako se more valjati po blatu, takrat tudi kruli in hroče kakor svinja. Da-si je po dnevi buden, vendar je po noči živahnejši; ob vročini se skriva v gosto grmovje in spi. Nosorog ima jako trdno spanje, glasno smrči in hrči, da ga je slišati užé iz daleč. Spečemu se lovec brez strahu bližajo in ga tudi takrat najlaže ubijejo. V krmi ni izbiričen, zadovoljen je z ločjem in trnjem, ali po noči pride časi tudi na obdelano polje in naredi mnogo kvare, ker mnogo več pogazi nego li požrè.

Sploh je nosorog jako malomarna, lena in topa žival. Razhudi se le takrat, ako ga kaj razjezi, kar se pa večkrat prav hitro zgodi. Najmanjša stvarca ga razvname; zoprne mu so vse žive barve, vzlasti rudeča. Razkačen nosorog skače sèm ter tja, z rogom razkopava zemljo, podira in teptá grmovje

in drevje, naposled pobesi glavo in se zaleti v sovražnika. Takrat ne pozna strahú; slepe se zakadi na veliko množico oboroženih ljudi ter ne neha, predno ni ugonobil sovražnika, naj si tudi sam mrtev obleži. Ako ne more sovražniku do živega, izkalí svojo jezo nad drugimi stvarmi, rije z rogom po zemlji, suje in lomí debela drevesa.

Nosoroga vse živali pustè pri miru, le človek ga povsod strastno lovi in preganja. Ranjeni nosorog strašno divja, s povešeno glavo se mižeč zakadi na loveca, ali spreten lovec skoči v stran in besna žival dere naprej. Zatorej lov na nosoroge ni takó nevaren, kakor bi si kdo mislil.

Od ubitega nosoroga se porabi vse. Meso in mast se povžije, iz kože se izdelujejo ščiti in oklepi, a posebno ceno ima rog. Azijanci najrajše pijó iz takega roga, ker imajo prazno vero, da v njem zakipi vsaka strupena pijača.

Razne stvari.

Drobtine.

(Posebni spomini meseca decembra.)

V 2. dan decembra 1848. leta zasede Njih. Vel. presvitli cesar Fran Josip I. avstrijski prestol.

V 5. dan decembra 1791. l. umrje slavnoznani skladatelj Mozart.

V 7. dan decembra 1774. leta uvedó se šolske postave za vladanja Marije Terezije.

V 8. dan decembra 1826. l. se je porodil Fr. Cegnar, pisatelj in pesnik slovenski. On je vzlasti lepó preložil na slovenski jezik nekoliko Schillerjevih dram.

V 12. dan decembra 1760. l. se je porodil Tomaž Dolinar pravoslovec.

V 16. dan decembra 1575. l. so bile v Ljubljani natisnene prve knjige.

V 17. dan decembra 1770. leta se je porodil sloveči skladatelj Beethoven v Bonnu ob Reni.

V 19. dan decembra 1828. leta se je porodil v Lešah na Koroškem Ant. Janežič, sloveč naš slovničar in leposlovec. On je ustanovil „Slovenski Glasnik,“ v katerem so se zglašali najboljši pisatelji slovenski.

V 25. dan decembra 1642. leta se je porodil velik astronom Newton.

V 27. dan decembra 1282. leta je bila slovenska zemlja z Avstrijo vred po cesarju Rudolfu I. dana v last habsburškeje rodovini. — Istega dne 1861. l. je umrl Fran Metelko, slovenski jezikoslovec v Ljubljani.

V 31. dan decembra 1851. leta je prišla avstrijska ustava od 1849. l. ob veljavo. A. G.

Kratkočasnice.

* Tinče in Tonče sta šla ribe lovit. Ko sta prišla domóv, vprašajo mati: „Ali sta kaj nalovila?“ — „Jaz nič,“ odgovori Tinče, a Tonče bi bil skoraj jedno šenko vjel.“

* Učeni možje so večkrat v navadnih rečéh zeló raztreseni. Takšen je bil tudi nek učen profesor, ki je pozno zvečer domóv prišel in trkal, da bi mu odprli. Sluga, kateri ni gospodovega trkanja takój spoznal, reče: „Gospoda

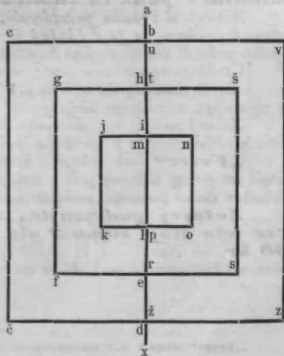
profesorja še ni domá;“ in profesor mu mirno odvrne: „Uže dobro, bom pa jutri prišel.“

* Mati je svojemu sinku lepe nauke dajala in mu med drugim tudi to rekla, naj nikoli na drugi dan ne odlaga, kar denes lahko stori. Na to reče sinek: „Mati, pa mi dajte še denes tist močnik, ki je za jutri prihranjen, ker ga še denes lahko sném.“

* Po dokončanjej šoli so hoteli otroci najedenkrat biti zunaj, zato je pri vratih nastala velika gnječa. Učitelj, ki je to videl in bil nekoliko raztresen, zakriči nad otroci: „Da se mi nobeden ne gane, dokler niste vsi zunaj, sicer se še lahko kakšna nesreča zgodi!“

* Kmečki deček je prišel v graščino služiti. Necega večera ga pokličejo gospod v dvorano, kder je bilo več gospodov zbranih, ter je moral svečo vtrniti. To se mu je zdelo tako smešno, da se ni mogel smeha zdržati, in ko so ga drugi vprašali, zakaj se smeje, odgovoril je: „Ali ni to smešno, da toliko gospóde okolo mize sedí, pa nobeden ne zna sveče vtrniti, nego mene je bilo treba poklicati, da to storim?“

Rešitev oblikovne naloge v 10. „Vrtčevem“ številu.

Da se dobi ta oblika v jednej potezi, potegni vzporedno naslednje črte: ab, bc, cč,

čd, de, ef, fg, gh, hi, ij, jk, kl, lm, mn, no, op, pr, rs, sš, št, tu, uv, vz, zž, žz.

To nalogo so prav rešili: Gg. Jan. N. Kunej, žup. v Dobjem; Svet. Kunst v Golmiski pri Celji; Ig. Šijanec, uč. pri Sv. Lovrenci v slov. gor.; Evgen Mosché, dijak v Ljubljani; Miroslav Koren, učenec v Planini; — Ida Kosem, učenka na Radni pri Sevnici; Micika Škoble in Katica Skarlin, učenki na Dobrni in Ivana Urbas učenka v Planini.

Rešitev računske naloge in odgonetke uganev v 11. „Vrtčevem“ listu.

Vseh gosi je bilo 18. — Temu številu dodana polovica (9) pomnožena s samo seboj ($9 \times 9 = 81$) in prištet lisjak nam da število 100.

To nalogo so prav rešili: Gg. Avguštin Winkler in Fran Tušar, dijaka v Gorici; Drag. Žitek, gimnazijalec v Leobnu na

Štírskem; Jos. Zanoškar, dijak v Ljubljani. — Gosposlična Leopoldina Šentak na Vranskem in Mar. Koderman, uč. na Frankolovem.

Odgonetke uganev.

1. Ptice; 2. Mrlič in štirje, ki ga nesó; 3. Sveča; 4. Pajek; 5. Pečena.

Gosp. F. K. v Mariboru: Nekaj Vaših poslanih spisov bomo skušali priobčiti. Vse pa ni za natis. — F. D. v K. in R. P. v D.: Imena rešilcev uganev ne priobčujemo, ker so večinoma tako priproste, da jih lahko vsak ugane. — Milče v G.: Ni za natis! —

Vabilo k naročbi.

Denašnji list zvršuje užé trinajsto „Vrtčevo“ leto.

Kdor naš list zná, vsak pristane, da smo storili vse, da bi se „Vrtec“ odlikoval ne samo po enanjem lici, nego tudi po tvarini, katero donáša mladim čitateljem, izpodbujajoč k znanstvu in krepostim, k značajnosti in poštenosti. V tem težavnem poslu se nijmo bali ni truda ni obilih stroškov za lepe slike, s katerimi smo „Vrtec“ krasotili vsa leta.

Ravno takó in še trudoljubiveje hočemo delati po novem letu, ako nam dragi Bog zdravje učersti in od prijateljev nežne slov. mladine dá krepke podpore.

„Vrtec“ ostane še vedno to, v kar je odménjen, namreč: **slovenskej mladini v pouk in zabavo.**

Zatorej si bodemo prizadevali, prinašati samo zdravo dušno hrano ter plemenito zabavo, a to v čístej in pravilnej besedi, da se mladina užé zgodaj privadí čistote svojega bogatega in krasnega jezika.

V to blago naméro nam je užé mnogo prijateljev obljúbilo našemu listu podporo.

Skrbeti hočemo, da se bode „Vrtec“ odlikoval s lepimi podobami tudi iz domačega, narodnega žícljenja.

Zatorej vabimo vso slovensko mladino, prijatelje in prave rodoljube, da nam v obílem številu z naročnino priskočijo na pomoč.

„Vrtec“ bode izhajal, kakor do sîh dob, po jeden krat na mesec konči na jednej tiskanej poli z mnogimi podobami. A če se število naših naročnikov dobro pomnoži, podajati načnemo po 20 in tudi še po več strani.

Zatorej podvizajte, naročiti se na „Vrtec“, ki za vse leto stoji samo 2 gl. 60 kr., a za pol leta 1 gl. 30 kr. — Naročnina se najhítreje ter najceneje pošilja s poštnimi nakaznicami (Postanckeisungen), ki se na vsakej pošti dobé.

Uredništvo „Vrtčevo,“

mesni trg, šte. 23 v Ljubljani (Laibach.)

„Vrtec“ izhaja 1. dné vsacega meseca, in stoji za vse leto 2 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 30 kr. Napla: Uredništvo „Vrtčevo,“ mesni trg, šte. 23 v Ljubljani (Laibach).

Izdatelj, založnik in urednik Ivan Tomšić. — Natisnila Klein in Kovač v Ljubljani.

Carina v Brazilijo
knaša 48% od vrednosti
torej še nekaj manj kot polovico
znatka računovozor

Lenarčič